

Bruxelles, 4.12.2017.
COM(2017) 728 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Izvešće o koracima poduzetima u pogledu Strategije EU-a za iskorjenjivanje trgovanja ljudima i utvrđivanju daljnjih konkretnih mjera

I. Uvod

Trgovanje ljudima i dalje je vrlo unosan oblik teškog i organiziranog kriminala koji je izričito zabranjen Poveljom EU-a o temeljnim pravima¹. Svaka je žrtva proživjela mučna iskustva i patnje koje je nužno na odgovarajući način prepoznati i s njima se suočiti te, što je još važnije, spriječiti. Zbog štete nanosene žrtvama sprečavanje bi trebalo biti u središtu mjera EU-a za suzbijanje trgovanja ljudima. U ovoj se komunikaciji navode ključne mjere koje Komisija i države članice trebaju intenzivirati, uključujući suradnju s agencijama EU-a, civilnim društvom, zemljama koje nisu članice EU-a i svim ostalim relevantnim organizacijama i tijelima.

Jasno je da je žrtava znatno više nego što ih je obuhvaćeno službenim podacima. Očita je rodna dimenzija tog kaznenog djela. Trgovanje ljudima radi seksualnog iskorištavanja, čije su žrtve uglavnom žene i djevojčice, dosljedno se najčešće prijavljuju².

Trgovanje ljudima potaknuto je znatnom dobiti³ i ovisi o vrlo složenim odnosima ponude i potražnje, a u njemu, svjesno ili nesvjesno, sudjeluje složen lanac dionika. Kako bi se to kazneno djelo iskorijenilo, nužno je prekinuti karike u tom lancu. Počinitelji i zlostavljači u svrhu seksualnog iskorištavanja ili izrabljivanja radnika, prosjačenja, kriminalnih aktivnosti i ostalog iskorištavaju ranjivost ljudi, koju povećavaju čimbenici kao što su siromaštvo, diskriminacija, rodna neravnopravnost, nasilje muškaraca nad ženama, nedostatak pristupa obrazovanju, sukobi, rat, klimatske promjene, uništavanje okoliša i prirodne katastrofe.

Modus operandi trgovaca ljudima stalno se razvija, zbog čega se EU mora usmjeriti na veze između trgovanja ljudima i ostalih kaznenih djela, uključujući krijumčarenje migranata, terorizam, korupciju, trgovinu drogom, kiberkriminalitet i seksualno iskorištavanje na internetu, proizvodnju materijala koji uključuje seksualno zlostavljanje djece, financijski kriminal, krivotvorenje isprava, prijevare povezane s kreditnim karticama i prijevare povezane sa socijalnim naknadama⁴.

Kao što je istaknuto u Europskom migracijskom programu, Europskom programu sigurnosti⁵ i drugim instrumentima politike EU-a⁶, EU i dalje ustraje na sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti prava žrtava, posebno vodeći računa o ranjivosti žena i djece koji su žrtve trgovanja ljudima. Štoviše, trgovanje ljudima prioritetno je područje prijetnje kriminala u ciklusu politika EU-a za borbu protiv organiziranog i teškog međunarodnog kriminala za

¹ Članak 5. Povelje Europske unije o temeljnim pravima i članci 79. i 83. UFEU-a.

² U skladu s podacima Komisije 67 % registriranih žrtava trgovanja ljudima u EU-u žrtve su seksualnog iskorištavanja (od toga 95 % čine žene ili djevojčice), a zatim izrabljivanja radnika (21 % žrtava) i drugih oblika iskorištavanja (12 %). To je u skladu s kretanjima koja bilježe regionalne i međunarodne organizacije.

³ Procjenjuje se da u svijetu godišnja dobit od svih oblika trgovanja ljudima iznosi 29,4 milijarde EUR (Europolovo Izvješće o financijskom poslovnom modelu trgovanja ljudima (2015.)).

⁴ COM(2016) 267 final, COM(2017) 195 final, Europolova procjena prijetnje organiziranog kriminala na internetu (IOCTA) 2016., Europolova procjena prijetnje teškog i organiziranog kriminala u EU-u (SOCTA) 2017. i Europolovo izvješće o stanju pod nazivom „Trgovanje ljudima u EU-u” (2016.).

⁵ Europski migracijski program, COM(2015) 240 final; Europski program sigurnosti, COM(2015) 185 final.

⁶ Komunikacije Komisije Put ka ostvarenju otvorene i sigurne Europe (COM(2014) 154 final), Zaštita djece migranata (COM(2017) 211) i Strategija EU-a za borbu protiv droga (COM(2017) 195 final) te izvješća o napretku prema uspostavi sigurnosne unije (COM(2017) 213 final, SWD (2017) 278 final, COM(2017) 407 final).

razdoblje 2018.–2021.⁷ Usto, politička predanost jačanju mjera EU-a protiv trgovanja ljudima u EU-u i cijelom svijetu poduprta je globalnom strategijom za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije te relevantnim strategijama i akcijskim planovima EU-a⁸ i rezolucijama Europskog parlamenta⁹. Postoji i čvrsta potpora civilnog društva¹⁰.

Europska unija u zadnjih je nekoliko godina uspostavila sveobuhvatan i dosljedan pravni i politički okvir za suzbijanje trgovanja ljudima. Taj okvir obuhvaća sva područja politike EU-a povezana s trgovanjem ljudima, uključujući financiranje i istraživanje. Direktivom 2011/36/EU¹¹ o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava („direktiva”) utvrđen je pravni okvir. Komisija i dalje prati provedbu direktive¹² u državama članicama i izvješćuje o napretku.

Strategija EU-a za iskorjenjivanje trgovanja ljudima¹³ („strategija”) glavni je instrument za razvoj, koordinaciju i provedbu mjera EU-a u tom području. Provedene su mjere koje su u strategiji navedene pod pet ključnih prioriteta koji se odnose na *sprečavanje, kazneni progon, zaštitu žrtava, partnerstva* i poboljšanje *znanja*¹⁴.

Međutim, od donošenja direktive i strategije na globalnoj se razini socijalno-politički kontekst znatno promijenio. Zbog gospodarskog i socijalnog utjecaja svjetske financijske krize, migracijske krize i sigurnosnih prijetnji koje predstavljaju skupine organiziranog kriminala ranjivost se dodatno povećava, što zahtijeva odlučnije djelovanje na nacionalnoj razini i na razini EU-a. Takvo djelovanje mora i dalje slijediti pristup utemeljen na ljudskim pravima, koji je rodno specifičan i prilagođen djeci, a provedbu mjera potrebno je koordinirati unutar i izvan EU-a te u raznim područjima politike.

U ovoj se komunikaciji, utemeljenoj na strategiji i trajnom radu na potpunoj provedbi direktive, predlaže skup ciljanih prioriteta kako bi se intenzivirao rad EU-a na sprečavanju trgovanja ljudima. Naglasak komunikacije je na razbijanju poslovnog modela o kojem ovisi trgovanje ljudima, poboljšanju pristupa žrtava pravima i osiguravanju da unutar i vanjsko djelovanje EU-a rezultira koordiniranim i dosljednim odgovorom.

⁷ Zaključci Vijeća o utvrđivanju prioriteta EU-a u borbi protiv organiziranog i teškog međunarodnog kriminala za razdoblje 2018.–2021., 7704/17. Vidjeti i Procjenu prijetnje teškog i organiziranog kriminala u EU-u (Europol, 2017.).

⁸ Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju, okvir za aktivnosti EU-a u pogledu rodne ravnopravnosti i jačanja uloge žena u vanjskim odnosima EU-a za razdoblje 2016.–2020., strateški angažman za rodnu ravnopravnost, strategija EU-a o korporativnoj društvenoj odgovornosti i novi Europski konsenzus o razvoju.

⁹ Rezolucije Europskog parlamenta o provedbi Direktive 2011/36/EU (P8 TA (2016) 0227) i o borbi protiv trgovine ljudima u vanjskim odnosima EU-a (P8 TA (2016) 0300). Vidjeti i Deset ključnih poruka Odbora Europskog parlamenta za prava žena i jednakost spolova (FEMM) Europskoj komisiji FEMM/8/09 816 (3. svibnja 2017.).

¹⁰ Izražena na redovnim sastancima platforme civilnog društva EU-a protiv trgovanja ljudima, na javnim događajima i u brojnim podnescima Komisiji.

¹¹ Direktiva 2011/36/EU o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava, SL L 101, 15.4.2011., str. 1.

¹² COM(2016) 722 final (Izvješće o „prenošenju”), COM(2016) 719 final („Izvješće o korisnicima”), doneseni 2.12.2016.

¹³ COM(2012) 286 final.

¹⁴ Pregled možete pronaći u dokumentu: *EU anti-trafficking action at a glance* (Pregled mjera EU-a za suzbijanje trgovanja ljudima): https://ec.europa.eu/anti-trafficking/publications/eu-anti-trafficking-action-2012-2016-glance_en.

II. Ciljani prioriteti za intenziviranje djelovanja EU-a radi sprečavanja trgovanja ljudima

Na temelju trenutne provedbe strategije, rezultata dvaju izvješća iz članka 23. direktive¹⁵ i opsežne koordinacije i komunikacije s nizom dionika¹⁶, radi intenziviranja djelovanja EU-a utvrđena su tri ciljana prioriteta:

- jačanje borbe protiv mreža organiziranog kriminala, među ostalim razbijanjem poslovnog modela i prekidanjem lanca trgovanja,
- osiguravanje da žrtve trgovanja ljudima imaju bolji pristup pravima i da ih mogu ostvariti,
- intenziviranje koordiniranog i konsolidiranog odgovora u EU-u i izvan njega.

A. Razbijanje poslovnog modela i prekidanje lanca trgovanja

Dobit stečena na zakonitim i nezakonitim tržištima i potražnja za uslugama i robom koje pružaju žrtve trgovanja ljudima visoke su gdje god prevladava kultura nekažnjavanja počinitelja i korisnika. Analiza sadržana u Izvješću Komisije o „korisnicima”, u kojem se ocjenjuje utjecaj važećeg relevantnog nacionalnog zakonodavstva, otkriva raznoliko pravno okruženje u EU-u. Nacionalno pravo ne uspijeva učinkovito pridonijeti obeshrabrivanju potražnje za uslugama čiji je predmet iskorištavanje trgovanja ljudima.

Ključna mjera

Komisija će od 2018.:

- ✓ **dodatno poticati one države članice EU-a koje to dosad nisu učinile da kao počinitelje kaznenog djela kažnjavaju one koji se svjesno koriste uslugama koje pružaju žrtve trgovanja ljudima.**

Kako bi se trgovanje ljudima pretvorilo u „visokorizično i neprofitabilno” kazneno djelo od presudne je važnosti praćenje novca kroz cijeli lanac trgovanja ljudima. To se može postići intenziviranjem istraga i kaznenog progona te olakšavanjem proaktivnih financijskih istraga na temelju obavještajnih podataka, oduzimanjem imovinske koristi, zamrzavanjem i zapljenom dobiti. U tu će se svrhu promicati bliskija suradnja. Ta će suradnja obuhvaćati izgradnju kapaciteta nacionalnih tijela, uključujući tijela u zemljama koje nisu članice EU-a, a odvijat će se putem odgovarajućih mreža, kao što je Stručna skupina za financijsko djelovanje¹⁷, i uz potporu agencija EU-a.

U tom je smislu posebno važno obeshrabrivanje potražnje za svim oblicima iskorištavanja, među ostalim odgovornim upravljanjem globalnim lancima vrijednosti. Kao što je vidljivo iz

¹⁵ Izvješće o „prenošenju” i izvješće o „korisnicima”.

¹⁶ Mreža nacionalnih izvjestitelja EU-a i ekvivalentnih mehanizama u području trgovanja ljudima, platforma civilnog društva EU-a protiv trgovanja ljudima, agencije EU-a za pravosuđe i unutarnje poslove, institucije EU-a, međunarodne organizacije.

¹⁷ Suradnja će uključivati aktivnosti koje se provode u kontekstu primjene četvrte Direktive o sprečavanju pranja novca i u područjima djelovanja Platforme EU-a za financijsko-obavještajne jedinice, Udruge računovodstvenih vještaka tijela kaznenog progona i Mreže.

trgovinske strategije EU-a¹⁸ i Zaključaka Vijeća od 12. svibnja 2016. o odgovornim globalnim lancima vrijednosti, EU je poduzeo mjere u nekoliko područja politike¹⁹ na unutarnjoj i vanjskoj razini kako bi osigurao lance opskrbe i vrijednosti bez trgovanja ljudima, uključujući u odjevnoj industriji²⁰. Među ostalim, svrha je takvog djelovanja provedba zakonodavstva o nefinancijskom izvješćivanju i javnoj nabavi²¹, trgovinskih instrumenata i mjera specifičnih za sektor. Takvo djelovanje uključuje i mjere kojima se trgovačka društva potiču da donošenjem i primjenom kodeksa ponašanja i mehanizama izvješćivanja/transparentnosti osiguraju da njihovi lanci opskrbe i vrijednosti ne uključuju trgovanje ljudima²².

Ključne mjere

Komisija će od 2018.:

- ✓ poticati nacionalna tijela u EU-u i pomagati im u provedbi **konkretnih inicijativa za razbijanje financijskog poslovnog modela razvojem operativnih aktivnosti i metodologije**, praćenjem dobre prakse, podizanjem svijesti, izgradnjom kapaciteta i pružanjem odgovarajućeg osposobljavanja,
- ✓ poticati države članice i pomagati im da **istrage i kazneni progon učine djelotvornijima** izgradnjom kapaciteta, razvojem alata, razmjenom informacija, razmjenom najbolje prakse, suradnjom tijela kaznenog progona i pravosudnom suradnjom, uključujući promicanje osnivanja zajedničkih istražnih timova unutar EU-a i sa zemljama koje nisu članice EU-a. To se može postići uz potporu relevantnih agencija EU-a, Europske mreže za pravosudno osposobljavanje i Europske mreže za sprečavanje kriminala, kao i na međunarodnoj razini, među ostalim, razvojnim programima EU-a i mjerama u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike,
- ✓ promicati **održive poslovne prakse i radne uvjete u zemljama proizvodnje**. To se može ostvariti usmjeravanjem na razvojnu suradnju i financijsku potporu kako bi se osigurali lanci opskrbe i vrijednosti koji ne uključuju trgovanje ljudima, u skladu s **obvezujućim međunarodnim radnim i socijalnim standardima i standardima zaštite okoliša te politikama i inicijativama EU-a**,
- ✓ promicati **najbolju praksu i osposobljavanje** među relevantnim nacionalnim tijelima, poslovnim subjektima i civilnim društvom, posebno s obzirom na primjenu smjernica o metodologiji **za izvješćivanje o nefinancijskim informacijama** koje se odnose na trgovanje ljudima.

B. Osiguranje da žrtve trgovanja imaju bolji pristup pravima i da ih mogu ostvariti

¹⁸ Komunikacija Komisije „Trgovina za sve – prema odgovornijoj trgovinskoj i ulagačkoj politici”, COM(2015) 497; Izvješće o provedbi strategije trgovinske politike Trgovina za sve – Osiguravanje napredne trgovinske politike za svladavanje globalizacije, COM(2017) 491.

¹⁹ Ta područja politike uključuju transparentnost, uvjete zapošljavanja i rada, okoliš i klimatske promjene, socijalni dijalog, javnu nabavu, trgovinu, razvojnu suradnju i međunarodne odnose.

²⁰ Za dodatne informacije vidjeti: https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/overview-garment-related-activities_en.pdf.

²¹ U Direktivi 2014/24/EU o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ izričito se navodi da je trgovanje ljudima osnova za isključenje u skladu s člankom 57.

²² U članku 57. Direktive 2014/24/EU o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ trgovanje ljudima izričito se spominje kao osnova za isključenje.

EU raspolaze zakonodavnim i operativnim okvirom za pružanje pomoći, potpore i zaštite žrtvama trgovanja ljudima. Komisija je na svim službenim jezicima EU-a objavila priručnik o pravima žrtava trgovanja ljudima na temelju zakonodavstva EU-a²³. U tom se priručniku nalazi praktičan i sveobuhvatan pregled prava koja žrtve imaju na temelju Povelje Europske unije o temeljnim pravima, zakonodavstva EU-a i sudske prakse Europskog suda za ljudska prava.

Učinkovita i pravodobna identifikacija žrtava prvi je korak u osiguravanju da se s njima postupa kao s „nositeljima prava”, da imaju pristup svojim pravima i da ih mogu djelotvorno ostvariti, što uključuje primanje primjerene pomoći i zaštite. Kako je zaključeno u „Izvešću o prenošenju”, nacionalna su tijela uložila mnogo truda u prenošenje direktive u svoje nacionalno zakonodavstvo, no znatna su poboljšanja moguća, posebno u pogledu mjera zaštite i podrške²⁴. Zbog neodgovarajućeg pristupa informacijama o pravima žrtava i neučinkovitih referalnih mehanizama na nacionalnoj i transnacionalnoj razini, u kombinaciji s neuspjehom identifikacijom svih koji su postali žrtve trgovanja ljudima (uključujući one u mješovitim migracijskim tokovima), žrtve trgovanja ljudima i dalje nisu u mogućnosti stvarno iskoristiti prava koja im pripadaju²⁵.

U tu će svrhu Komisija i dalje podupirati stručnjake i tijela u državama članicama EU-a. Izgradnja kapaciteta i širenje najbolje prakse za otkrivanje žrtava, usmjerenost na osiguravanje pristupa i pružanje primjerene rodno specifične pomoći i pomoći prilagođene djeci te učinkovita pravna sredstva ključni su aspekti svih nastojanja koja se poduzimaju na razini EU-a. Ta nastojanja uključuju razvoj stručnog znanja u agencijama EU-a i njegovu primjenu, promicanje tečajeva osposobljavanja za identifikaciju žrtava za službenike graničnog nadzora, tijela kaznenog progona, službenike za azil i imigraciju, djelatnike prihvatnih centara, konzularno osoblje i osoblje EU-a, skrbnike za djecu bez pratnje te tijela s nadležnostima u tom području koja će vjerojatno doći u kontakt sa žrtvama trgovanja ljudima²⁶. Komisija će zbog toga poduprijeti mjere osmišljene radi poboljšanja identifikacije i primjerenog upućivanja žrtava na nacionalnoj i transnacionalnoj razini. Promicat će i suradnju između matičnih, tranzitnih i odredišnih zemalja te suradnju s civilnim društvom i međunarodnim organizacijama kako bi se osigurala rana identifikacija žrtava.

Nadalje, Komisija će poduprijeti države članice u uspostavi sveobuhvatne i pristupačne zaštite i pomoći u integraciji žrtava trgovanja uzimajući u obzir posebne, rodno uvjetovane potrebe. Usto će pratiti kako se na nacionalnoj razini provode usluge prilagođene djeci, što uključuje skrb, zdravstvenu skrb i obrazovanje za žrtve trgovanja, vodeći računa o rodu, dobi i posebnim potrebama pojedinačnog djeteta te će pružati savjete u tom pogledu. Naposljetku, promicat će provedbu „deset načela EU-a za integrirane sustave za zaštitu djece”²⁷.

²³ Priručnik o pravima žrtava trgovanja ljudima na temelju zakonodavstva EU-a dostupan je na: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/eu_rights_of_victims_of_trafficking_en_1.pdf.

²⁴ U Izvešću o prenošenju upućuje se na posebne mjere zaštite djece, pretpostavku djetinjstva i procjenu godina starosti djeteta, zaštitu prije i tijekom kaznenih postupaka, pristup bezuvjetnoj pomoći, naknade, nekažnjavanje, pomoć i podršku članovima obitelji djeteta žrtve.

²⁵ Izvešće o napretku u suzbijanju krijumčarenja ljudima, COM(2016) 267 final („Izvešće o napretku”).

²⁶ U Priručniku za obradu zahtjeva za izdavanje viza i izmjenu izdanih viza već se navode preporuke o najboljoj praksi pri obradi prijave podnesenih u ime maloljetnika kako bi se osiguralo da nema razloga za sumnju u trgovanje djecom ili zlostavljanje djece (C (2010) 1620 final).

²⁷ Dostupno na poveznici: http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/rights_child/10_principles_for_integrated_child_protection_systems.pdf.

Ključne mjere

Komisija će od kraja 2017.:

- ✓ objaviti, u suradnji s Europskim institutom za rodnu ravnopravnost, **smjernice za države članice o rodno specifičnim mjerama za pomoć i potporu žrtvama,**
- ✓ razviti, u suradnji s Europskom agencijom za temeljna prava, **praktične smjernice za poticanje međuagencijske i transnacionalne suradnje čiji je cilj spriječiti trgovanje djecom u EU-u,** osigurati zaštitu djece koja su žrtve, pronaći trajna rješenja i štititi prava koja imaju u skladu s međunarodnim pravom i pravom EU-a,
- ✓ ispitati kako u **državama članicama** funkcioniraju **nacionalni i transnacionalni referalni mehanizmi,**
- ✓ posvetiti pozornost izgradnji kapaciteta kako bi se **unaprijedila suradnja s pomoću alata EU-a za upravljanje granicama i migracijama** za otkrivanje i identifikaciju žrtava trgovanja i trgovaca ljudima i razmjenu informacija o njima,
- ✓ savjetovati **nacionalna tijela o ključnim pojmovima povezanim s trgovanjem ljudima** kako bi pomogla unaprijediti operativni rad, razvoj politike, usporedivost podataka i izvješćivanje.

C. Jačanje koordiniranog i konsolidiranog odgovora u EU-u i izvan EU-a

EU će poduzeti daljnje korake radi poboljšanja koordinacije unutarnjih i vanjskih aspekata mjera EU-a za suzbijanje trgovanja ljudima. Trgovanje ljudima često je povezano s drugim vrstama kaznenih djela, uključujući transnacionalna kaznena djela. Komisija će i dalje ohrabrivati nacionalna tijela i agencije EU-a da se trgovanju ljudima suprotstave kao obliku organiziranog kriminala koji se ne zaustavlja na državnim granicama ni na granicama EU-a te da surađuju sa zemljama koje nisu članice EU-a.

Koordinator EU-a za suzbijanje trgovanja ljudima pridonosi koordiniranom i konsolidiranom odgovoru Unije na trgovanje ljudima. Koordinator u tom smislu jamči bliskiju suradnju na razini EU-a među svim organizacijama i tijelima uključenima u mreže, osobito među Mrežom nacionalnih izvjestitelja EU-a i ekvivalentnih mehanizama u području trgovanja ljudima, platformom civilnog društva EU-a protiv trgovanja ljudima, kontaktnim točkama u agencijama EU-a za pravosuđe i unutarnje poslove²⁸ i Koordinacijskom skupinom za suzbijanje trgovanja ljudima. Uključene su i druge agencije koje djeluju u području suzbijanja trgovanja ljudima te druge relevantne platforme i mreže EU-a.

Komisija će u suradnji s Europskom službom za vanjsko djelovanje i dalje osiguravati da se u svim aspektima njezinih odnosa sa zemljama koje nisu članice EU-a i u svim relevantnim područjima politike, uključujući ljudska prava, sigurnost, organizirani kriminal i rodnu ravnopravnost, sustavno sagledaju pitanja povezana s trgovanjem ljudima. Pobrinit će se i da se provedu obveze u pogledu trgovanja ljudima utvrđene Deklaracijom iz New Yorka²⁹ te političkom i operativnom suradnjom pomoći uobličiti Globalni sporazum o migracijama. To će se postići promicanjem pojačane bilateralne i regionalne suradnje s relevantnim partnerima

²⁸ Sedam agencija EU-a za pravosuđe i unutarnje poslove 2011. zajednički se obvezalo raditi na suzbijanju trgovanja ljudima.

²⁹ Rezolucija 71/1 koju je Opća skupština donijela 19. rujna 2016., Deklaracija iz New Yorka o izbjeglicama i migrantima.

i drugim organizacijama s pomoću sredstava koja uključuju ciljano financiranje u okviru relevantnih instrumenata.

Relevantne će se subjekte iz EU-a i zemalja koje nisu članice EU-a poticati da riješe pitanja koja se odnose na zaštitu žrtava i njihovo ponovno uključivanje u društvo putem inicijativa za sprečavanje, obrazovanje i zbrinjavanje u skloništa te da se posvete pitanju ranjivih žena, djece i drugih skupina, uključujući Rome. U tim će ih nastojanjima podupirati Komisija.

Potpota će se proširiti i na zemlje koje nisu članice EU-a i koje surađuju s EU-om radi provedbe reformi u sigurnosnom sektoru i uspostavljanja vladavine prava na njihovim državnim područjima u cilju sprečavanja i suzbijanja trgovanja ljudima te jačanja kaznenog i sudskog progona.

Povrh toga, EU će intenzivirati vanjsko djelovanje usmjereno protiv zločinačkih organizacija uključenih u trgovanje ljudima. Radi se o mjerama koje se poduzimaju u okviru mandata misija i operacija zajedničke sigurnosne i obrambene politike koje obuhvaćaju i prioritetne zemlje, među ostalim i zbog protuterorističkih aktivnosti na Bliskom istoku, u sjevernoj Africi i na zapadnom Balkanu.

Ključne mjere

Komisija će od kraja 2017.:

- ✓ zajedno s državama članicama i Europskom službom za vanjsko djelovanje **preispitati i odrediti prioritetne zemlje i regije radi poduzimanja mjera protiv trgovanja ljudima** osiguravajući dosljednost i usklađenost s prioritetima i programima utvrđenima u svim područjima međunarodnog angažmana, a posebno u područjima migracija, sigurnosti i ljudskih prava,
- ✓ raditi na ostvarenju **ciljeva održivog razvoja** iz Programa do 2030. posvećujući, u skladu s Europskim konsenzusom o razvoju³⁰, posebnu pozornost ciljevima pod točkama 5.2., 8.7., i 16.2., koji se odnose na trgovanje ljudima,
- ✓ poticati **agencije EU-a za pravosuđe i unutarnje poslove da se ponovno obvežu na suradnju u suzbijanju trgovanja ljudima** u koju će uključiti i dodatne relevantne agencije,
- ✓ osigurati da se provedu sastavnice **inicijative Europske unije i Ujedinjenih naroda pod nazivom „Spotlight”** za iskorjenjivanje nasilja nad ženama i djevojčicama³¹ koje je povezano s trgovanjem ljudima,
- ✓ osigurati da se provedu mjere koje se odnose na trgovanje ljudima sadržane u Zajedničkom radnom dokumentu službi pod nazivom „**Aktivnosti EU-a u vezi s rodnom ravnopravnošću i jačanjem uloge žena u vanjskim odnosima EU-a**”,
- ✓ osigurati da se ispune obveze preuzete u okviru **Poziva na djelovanje za zaštitu od rodno uvjetovanog nasilja u hitnim situacijama**, uključujući dodjelom specifične humanitarne pomoći kako bi se podržalo sprečavanje rodno uvjetovanog nasilja i reagiranje na takvo nasilje.

³⁰ Novi Europski konsenzus o razvoju – „Naš svijet, naše dostojanstvo, naša budućnost”, 2017/C 210/01.

³¹ Inicijativa ima proračunsku potporu od 500 milijuna EUR.

III. Horizontalni prioriteti za intenziviranje djelovanja EU-a radi sprečavanja trgovanja ljudima

Uz tri specifična prioriteta, utvrđena su dva horizontalna prioriteta kako bi se nastavilo proširivanje baze znanja i bolje razumjela ta složena pojava te kako bi se osigurala primjerena financijska sredstva za potporu inicijativama i projektima za suzbijanje trgovanja ljudima.

Kako bi se na razini EU-a osiguralo primjereno djelovanje za sprečavanje te pojave, vrlo je važno razumjeti prirodu i razmjere tog kaznenog djela te troškove koji zbog njega nastaju. Istraživanje i pouzdani i opsežni statistički podaci od presudne su važnosti za prepoznavanje trendova i reagiranje na njih, za razvijanje politike utemeljene na dokazima i mjerenje učinka pojedinačnih inicijativa. U okviru provedbe strategije prikupljeni su pouzdani osnovni podaci o trgovanju ljudima na razini EU-a, no na tome je potrebno dodatno raditi. Komisija će i dalje razvijati metodologije za prikupljanje podataka kako bi izradila usporedive statističke podatke o trgovanju ljudima u EU-u. Pratit će i anketu na razini EU-a o dostupnosti podataka o trgovanju ljudima u zemljama EU-a provedenu 2017. Pokretanje kampanje diljem EU-a za suzbijanje trgovanja ljudima pomoći će da se podigne svijest i bolje razumiju priroda, posljedice i složenost tog kaznenog djela.

EU će i dalje podupirati mjere za suzbijanje trgovanja ljudima putem višestrukih izvora financiranja³² unutar EU-a i drugdje. Komisija će u svojoj financijskoj potpori prednost davati mjerama kojima se ispunjuju posebne potrebe ugroženih osoba, što uključuje žrtve trgovanja ljudima radi seksualnog iskorištavanja, u kontekstu borbe protiv svih oblika nasilja nad ženama i djecom, uključujući u hitnim situacijama, i zadržavanja djece u obrazovnom sustavu.

Horizontalne mjere za čvrstu bazu znanja

Komisija će od 2018.:

- ✓ objaviti studiju **gospodarskih, socijalnih i ljudskih troškova trgovanja ljudima**,
- ✓ objaviti studiju učinka EU-ova pristupa suzbijanju trgovanja ljudima radi seksualnog iskorištavanja i poticati razmjenu najbolje prakse među zemljama EU-a,
- ✓ u sljedećem izvješću Komisije o napretku objaviti najnovije **statističke podatke kaznenog pravosuđa o stanju u EU-u u pogledu trgovanja ljudima**, uz potporu Eurostata, nacionalnih tijela za statistiku i Mreže nacionalnih izvjestitelja EU-a i ekvivalentnih mehanizama u području trgovanja ljudima,
- ✓ **pokrenuti kampanju za podizanje svijesti** o trgovanju ljudima na razini cijelog EU-a usmjerenu na korisnike, potrošače, ranjive skupine i visokorizične sektore.

Horizontalne mjere potpore prioritetima za suzbijanje trgovanja ljudima u EU-u i zemljama koje nisu članice EU-a

³² Studija o sveobuhvatnom preispitivanju projekata za suzbijanje trgovine ljudima u kontekstu predmetne politike koje je financirala Europska komisija (2016.), dostupna na: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/publications/comprehensive-policy-review-anti-trafficking-projects_en. Komisija je od 2004. do 2015. izravno financirala 321 projekt za suzbijanje trgovanja ljudima s ukupno 158,5 milijuna EUR. Ti podaci ne uključuju novac dodijeljen u okviru odgovora na migracijsku krizu.

- ✓ Podupiranje ciljeva i prioriteta borbe protiv trgovanja ljudima, uključujući projekte u kojima se posebno vodi računa o **rodnoj dimenziji te pojave, visokorizičnim skupinama te visokorizičnim sektorima u okviru raznih EU-ovih programa financiranja**, kao što su Fond za azil, migracije i integraciju (FAMI), Fond za unutarnju sigurnost (ISF) – policija i granice, Obzor 2020., Okvirni program EU-a za istraživanje i inovacije, Program Pravosuđe i Program o pravima, jednakosti i građanstvu, Europski instrument za susjedstvo (ENI) i Instrument pretprijetne pomoći (IPA), Instrument partnerstva za mobilnost, Europski razvojni fond, Instrument za razvojnu suradnju, Instrument EU-a za doprinos stabilnosti i miru (IcSP) i Krizni uzajamni fond EU-a za Afriku.

IV. Zaključak

Ostvaren je napredak u konsolidaciji rada EU-a usmjerenog protiv trgovanja ljudima. Međutim, ta se pojava i dalje razvija i zato je potrebno intenzivirati djelovanje EU-a na suzbijanju trgovanja ljudima unutar i izvan Europske unije. Kako bi odgovor bio snažniji u ovoj je komunikaciji utvrđen skup ciljanih horizontalnih prioriteta koje će od kraja 2017. sva relevantna tijela i organizacije morati slijediti na koordinirani i konsolidirani način. Države članice trebale bi iskoristiti sve dostupne ambiciozne alate kako bi bez odgode provele mjere dogovorene na razini EU-a. Komisija će pratiti napredak ostvaren mjerama utvrđenima u ovoj komunikaciji te o napretku izvijestiti Europski parlament i Vijeće do kraja 2018.